

H. M. Kongens fortjenstmedalje til distriktkonsulent Lorentz Kvaal

Distriktkonsulent L. Kvaal er tildelt H. M. Kongens fortjenstmedalje for lang og verdifull tjeneste for det norske landbruk.

Under en sammenkomst 5. november 1984 på Grand Hotell, Steinkjer ble fortjenstmedaljen med diplom overrakt av fylkesmann Ola H. Kveli, som i rosende ordlag berømmet distriktkonsulent Kvaal for hans landsgavnlige virksomhet blant en gruppe i vårt samfunn, som ikke alltid har hatt det så lett.

Under en enkel bordsetning etter overrekkelsen, ble L. Kvaal takket og berømmet for stor innsats, først og fremst av styreformannen i Det norske jord- og myrselskap, fylkesmann Thorstein Treholt, ordføreren i Steinkjer Erik Bartnes, fylkeslandbrukssjef Peder Widding på vegne av landbruksetaten i Nord- og Sør-Trøndelag, tidligere bureiser, gårdbruker Jarl Vågen, konsulent Inge Olav Nøvik og direktør Ole Lie. De to siste takket for utmerket samarbeid i selskapet.

Både fru Grethe Kvaal og Lorentz Kvaal hadde takkens ord å bringe både til arbeidsgiver gjennom lang tid, medarbeidere og representanter for andre institusjoner.

I sin tale til hedersgjesten understreket Det norske jord- og myrselskaps styreformann følgende:

«Distriktkonsulent Lorentz Kvaal er født 11/8 1917. Han tok eksamen ved Norges Landbrukshøgskole i 1944.

Fra eksamen ved Landbrukshøgskolen i 1944 og fram til 1952 var han en tid fagassistent ved Nordland landbrukselskap, senere gårdsfullmektig ved Mære landbruksskole og den siste tiden før han ble ansatt i Ny Jord var han jordbrukslæ-

rer og gårdsfullmektig ved Jønsberg landbruksskole.

Kvaal ble ansatt i Selskapet Ny Jord fra 15/6 1952. Ved sammenslutningen av Ny Jord og Det norske myrselskap i 1976 fortsatte han i Det norske jord- og myrselskaps tjeneste. Kvaals hovedoppgave har vært arbeidet med selskapets bureisingsfeltet i Trøndelagsfylkene og Helgeland. Arbeidet har bestått i tilrettelegging for bureising, herunder vegbygging, kanalisering og leplanting. Det har vært et betydelig nydyrkingsarbeide på feltene og det har vært ledet av Kvaal. Det er reist mange nye bruk i Kvaals tid som distriktkonsulent.

Ved omtenkksomhet, ordenssans og vennlighet har Kvaal ydet bureiserne store tjenester. Han har vært en god veileder gjennom perioder som har vært vanskelig for bureiserne.

Klargjøring av eiendomsgrensene på bureisingsfeltene har i den senere tid vært en stor oppgave. Ekspropriasjonssakene i forbindelse med Orkla-Granautbyggingen har krevd mye arbeid og omtanke og det har Kvaal tatt seg av.

Distriktskonsulent Lorentz Kvaal har vel 32 års tjenestetid i Selskapet Ny Jord og Det norske jord- og myrselskap. Han har vært en særdeles pliktoppfyllende mann. Det norske jord- og myrselskap har mye å takke distriktskonsulent Kvaal for og vi vet at det er mange som stiller seg bak denne takken.

I vårt selskap er vi også takknemlig for at Kvaal har sagt seg villig til å bistå med spesielle oppgaver og opplysninger etter

at han nå har sluttet i tjenesten ved oppnådd aldersgrense.

Kvaal har ydet en innsats som ikke bare hans arbeidsgiver og alle han har stillet seg til tjeneste for, er glad for og fornøyd med. H. M. Kong Olav V har tildelt distriktskonsulent Lorentz Kvaal Kongens fortjenstmedalje for hans tjenester i det norske samfunn. Kongens fortjenstmedalje henger høyt. Det er ikke mange som blir vist denne ære. Jeg gratulerer med fortjenstmedaljen».

Vi vil gjerne understreke og tilføye at distriktskonsulent Lorentz Kvaal har i alt ca. 40 år samlet tjenestetid etter endt utdanning. Han kan dermed se tilbake på en særdeles lang tjenestetid i veiledning-

Ved overrekkelsen i Steinkjer 5. november 1984. Fra venstre: direktør Ole Lie, fru Grethe Kvaal, konsulent Lorentz Kvaal, fylkesmann Ola H. Kveli, formannen i selskapets styre, fylkesmann Thorsetein Treholt.

svirksomhet og undervisning slik som selskapets styreformann har pekt på.

Det er vel ikke mange som i samme grad har kommet i direkte kontakt med så mange av bureiserne i vårt land. Som understreket av Thorstein Treholt, har han vært en særdeles god støtte for mange bureisere under vanskelige forhold, når det har røynt på som aller verst både med hardt slit og økonomiske problemer.

Vi som har hatt gleden av å være kolle-

ger med Kvaal i Selskapet Ny Jord og Det norske jord- og myrselskap, har lært å sette pris på hans lune og rolige måte å være på. Kvaal er som nevnt, korrekt og nøyaktig i sin fremferd. Han legger mye arbeid og omtanke i å få mest mulig rettferdige løsninger på problemene.

De ansatte i selskapet vil også slutte seg til gratulasjonene med vel fortjent heder.

Ole Lie

Jordbunnsfaktorer og skogproduksjon

J. Låg

Norges landbrukshøgskole, Ås-NLH

1. Oversikt

Lenge før spørsmålene om innvirkning av forskjellige faktorer på planteveksten var tatt opp til vitenskapelige undersøkelser, hadde menneskene på mange måter skaffet seg erfaringskjennskap til slike problemer. Men denne type kunnskaper var som regel lite eksakte, og det var heller ikke lett å bringe dem videre til en større krets.

Kjemiske og biologiske lovmessigheter som ble utredet i slutten av det attende og begynnelsen av det nittende århundre, gav grunnlag for forståelse av mange spørsmål av anvendt karakter. Generelle lovmessigheter i planteærnæringen ble oppdaget. I geologien ble problemer av landbruksinteresse tatt opp. Innvirkningen av viktige klimafaktorer på planteveksten ble klarlagt. Mot slutten av det nittende århundre utviklet jordbunns læren seg til en selvstendig vitenskap. Det ble etter hvert mer eksakt basis for bedømmelse av faktorer som innvirker på størrelsen av planteproduksjonen.

Det er klima- og jordbunnsforhold som bestemmer mulighetene for plantevekst. Vi inndeler vekstfaktorene i klimatiske og edafiske.

Uttrykkene bonitet og bonitering brukes i faglitteraturen i forbindelse med kvalitetsvurdering. Men begrepene er ikke entydige. Det kan skilles mellom jordbonitet, vekstplassbonitet og verdibonitet. I første tilfelle er det jordas planteproduserende evne som bedømmes. Ved vekstplassbonitering blir det dessuten tatt hensyn til klimatiske faktorer. Når verdiboniteten for et areal skal bestemmes, som f.eks. i jordskiftesaker, må også andre økonomimomenter vurderes. Ofte vil avstand til kommunikasjonslinjer være viktig i slike sammenhenger. Oversikt over endel eldre norsk litteratur om bonitering er gitt av Låg (1958). Huddleston (1984) har foretatt en utførlig behandling av boniteringssystemer brukt i USA.

Ved jordbunnskartlegging av dyrka mark er det i USA prøvd å oppgi tall for